

Geert-Jan van der Burgt, SPNA (burgt@spna.nl) met inbreng van Wiepie Haagsma, WUR Open Teelten

Achterliggende vraag: kan er in de akkerbouw bespaard worden op stikstofgift na de teelt van een (geslaagde) groenbemester?

Allereerst is gekeken naar de beschikbare kennis. In het handboek groenbemesters staat een tabel met drie groepen van groenbemesters en twee situaties (vóór de winter inwerken, na de winter inwerken) met de geadviseerde korting op de N-gift. Kan dat nauwkeuriger?

Als je het nauwkeuriger wilt berekenen (inschatten) zijn twee dingen van belang: Organische stofopbrengst en stikstofopbrengst enerzijds, en te verwachten mineralisatie van stikstof daaruit anderzijds.

Er is informatie over de opbrengst en N-inhoud van enkelvoudige groenbemesters, handboek groenbemesters tabel 3.7. De gegeven opbrengsten hebben betrekking op een geslaagde groenbemester, en uit andere gegevens blijkt dat dat óók inhoudt inzaai in de eerste week van augustus. De gegeven N-opbrengst is zeer variabel; de C/N verhouding lijkt een betere maat. Kijkend naar de eigen situatie zijn er recent onderzoeksresultaten gepubliceerd die een relatie leggen tussen zaaitijdstip en opbrengst, en tussen gewashoogte en opbrengst. Hiermee kun je dus de 'tabelwaarden' aanpassen. Met de gegeven C/N verhouding kun je dan de N-inhoud van de bovengrondse productie bepalen.

De mineralisatie van de stikstof is sterk afhankelijk van temperatuur. In het najaar ingewerkte groenbemester kan al in de periode vóór het volggewas stikstof vrijgeven, en die kan door uitspoeling verloren gaan. Dat risico is groter op zand dan op klei. Dat risico is ook groter bij een vlinderbloemige groenbemester dan bij een niet-vlinderbloemige groenbemester. Echter, de groenbemester heeft ook stikstof uit de bodem opgenomen die dus zeker niet uitgespoeld is. Overall is het dus nog steeds een (sterk) verminderde uitspoeling, zelfs als er al wat uit de groenbemester mineraliseert en uitspoelt. In het voorjaar is het zaak dat de vertering van de groenbemester al een beetje op gang is gekomen. Minimaal drie weken vóór het volgende gewas inwerken met als algemeen advies: de groene massa verkleinen, goed door de grond inwerken, maar oppervlakkig. Het hangt sterk van de situatie af of dat hinder kan veroorzaken bij de zaadbedbereiding.

Bij een teeltduur van gemiddelde lengte kan tot 50% van de opgenomen stikstof weer beschikbaar komen voor de volgteelt. Een modelbenadering, bij voorbeeld met Ndicea, kan dat nauwkeuriger berekenen.

Achtergrondinformatie

www.handboekgroenbemesters.nl